

จะไม่เก็บเงินไปกว่าภาษีอย่างเดียวกัน ซึ่ง
เก็บจากที่ดินในเมืองพม่าข้างใต้ ดังนี้
รัฐบาลของสมเด็จพระนางเจ้าอังกฤช ยินยอม
ที่จะเลิกพิกิตอากรส้มผักศร ทั้งห้าหมวดที่
คือ ภาษีหนังสือสัญญา ไร่ ข้อ ในระหว่างกรุง
สยามกับอังกฤษ ที่ได้ตั้งชื่อกัน ณ กรุงเพท ฯ
วันที่ ๓ เดือน ๖ ขึ้น ๙ ค่ำ ปีมะโรงชัฐ ศก ๑๕๑๘
ตรงกับวันที่ ๑๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร
ศก ๗๕ ฤศศศักราช ๑๘๕๖ แล้ว รัฐบาล
ของสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม ได้ยินยอมรับ
ตามข้อสัญญา ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ด้วย
ผู้ตั้งชื่อใน ภาษีหนังสือนี้ คือ เสนาบดีว่า
การต่างประเทศ ของสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม
กับอุปทต ของสมเด็จพระนางเจ้า อังกฤช ผู้
ซึ่งได้รับอำนาจอันสมควรแก่การนี้แล้ว จึง
ได้พร้อมกันตกลงทำสัญญาดังนี้

ข้อ ๑ คำที่ว่า “ตามพิกิตที่คิดใน ภาษี
ตามพิกิตหนังสือนี้” ซึ่งมีปรากฏอยู่ในข้อ ๔
ของหนังสือ ไร่ ข้อ เพิ่มเติมสัญญาทางพระ
ราชไมตรีแก่ทางค้าขาย ในระหว่างกรุง
สยามกับอังกฤษ ที่ได้ตั้งชื่อกันไว้ที่กรุงเพท ฯ
วันที่ ๓ เดือน ๖ ขึ้น ๙ ค่ำ ปีมะโรง
ชัฐศก ๑๒๑๘ ตรงกับวันที่ ๑๓ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร ศก ๗๕ ฤศศศักราช ๑๘๕๖
นั้น ต้องตัดออก และให้ตัดออกเสียตาม
หนังสือสัญญา

ข้อ ๒ พิกิตอากรแก่ส้มผักศร ห้า
หมวดหรือ ข้อ อันเป็นภาษีค่าที่ดิน เรียก
สวน ไร่ นา และที่ดินอย่างอื่น ๆ ซึ่งคิด
คือ ภาษีหนังสือสัญญา อันกล่าวมาข้างต้นนี้
ต้องยกเลิกแต่ให้ยกเลิกเสีย ตามหนังสือ
สัญญา ดังนี้

ผู้ตั้งชื่อ ภาษีหนังสือนี้ ได้ตั้งชื่อแต่ ประ
ทับตราหนังสือ สัญญา นี้ไว้เป็นสำคัญ เหมือน
กัน ทั้งสองฉบับ ณ กรุงเพท ฯ วันที่ ๒๐
เดือน กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ แต่
ฤศศศักราช ๑๘๐๐ ปี

ประทับตรา (เซ็น) เพาะวงษ์วโรประการ
ประทับตรา (เซ็น) วิดเต็ม ยอน อาเซอ

ประกาศเดือนกำหนดทำสารกรมธรรม์ ภาษี

มณฑลศวันตกเฉียงเหนือ

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ
สั่งว่า ด้วยตามความในพระราชบัญญัติ
ตั้งกษณ ภาษี มณฑลศวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งได้
ออกประกาศเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ร.ศ. ๑๑๙
ความในมาตรา ๓๐ บังคับไว้ว่า ผู้เป็นเจ้าของ
เงินที่มี ภาษีเซตย แต่ ภาษีดินไถ่ ให้ทำ สาร
กรมธรรม์เปลี่ยนแปลงใหม่ ต่อ นายแขวง ให้แล้ว
เสร็จ ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๑๙
สืบไป ถ้าไม่มี สาร กรมธรรม์ที่ทำต่อ นาย
แขวงเป็น หลักทรัพย์ ตาม พระราชกำหนด
กฎหมายแล้ว ห้ามมิให้โรงศาลรับไว้
พิจารณา ความแจ้งอยู่ใน พระราชบัญญัติ
นั้นแล้ว

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า มณฑล
ศวันตกเฉียงเหนือ เป็น มณฑล กว้างใหญ่
ระยะทางจะไปมากันดาร แต่กำหนดวันที่ให้
เจ้าเงินมาทำ สาร กรมธรรม์เปลี่ยนแปลงใหม่ ใน
พระราชบัญญัติ นั้น กระชั้นนัก ส้มควร จะ
ขยายเวลาไป เพื่อให้เจ้าเงิน มีเวลาจะทำ
สาร กรมธรรม์เปลี่ยนแปลงใหม่ได้โดยสะดวก

เพราะเหตุนี้ จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ แก่ ไข ความ ใน มาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติ ลักษณะ ทาส มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ ร.ศ. ๑๑๙ เดือน กำหนด ที่จะ ให้ ผู้ เป็น เจ้า เงิน เปลี่ยน สวรรกรรม ธรรม ทาส ตาม พระราชบัญญัติ นั้น ต่อ ไป เป็น วันที่ ๓๐ กันยายน ร.ศ. ๑๒๐ จึง เป็น สิ้น เขต ที่ ให้ ผู้ เป็น นายเงิน เปลี่ยน สวรรกรรม ธรรม ทาส ใน มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ ให้ สิ้น เสร็จ ถ้า พัน กำหนด วันที่ ๓๐ กันยายน ร.ศ. ๑๒๐ ไปแล้ว เจ้าเงิน รายใด ไม่ เปลี่ยน สวรรกรรม ธรรม จึง ให้ ถือ ว่า สวรรกรรม ธรรม นั้น เป็น ใช้ ไม่ได้ ตั้ง ความ ใน มาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติ ลักษณะ ทาส มณฑล ตะวันตกเฉียงเหนือ ร.ศ. ๑๑๙

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ตรงกับ วันที่ ๑๓๗๐๑ ในรัชกาล บัดนี้

(ลงพระนาม) ดำรงราชา นุภาพ
เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศเดินวังวัดทางเข้าค่านา

จำนวนรัตน โกสินทร ศก ๑๑๙

ขอ ประกาศ ให้ ชาว นา แด เจ้า ของ นา ทราบ ทัด กัน ว่า ตั้ง แต่ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ศก ๑๑๙ เป็น ต้น ไป เจ้า พนักงาน จะ ได้ ออกเดิน วังวัดทางเข้าค่านา ใน เขต แขวง กรุง เทพ ฯ เมือง สมุทรปราการ เมือง นครเขื่อนขันธ์ เมือง นนทบุรี เมือง ประทุมธานี เพราะ ฉนั้น ขอ ให้ ชาว นา แด เจ้า ของ นา เตรียมตัว คอย ไข้ เขต เนื้อ ที่ ซึ่ง คน ได้ หิว ว่าง ปลุก เพาะ ไว้ นั้น ต่อ เจ้า พนักงาน แม้ ผู้ใด ละเลย เสีย เจ้า พนักงาน จะ ปรับ ผู้ นั้น ตาม ความ ใน มาตรา ๙ แห่ง

พระราชบัญญัติ . ลักษณะ การ เก็บเงิน อากร ค่า นา รัตน โกสินทร ศก ๑๑๙ คือ จำคุก ไม่เกิน ๑ เดือน หรือ ปรับ ไม่เกิน ๒๐ บาท หรือ ทั้ง ปรับ ทั้ง จำ ทั้ง ๒ สถาน

อนึ่ง เนื้อ นา ซึ่ง เจ้า พนักงาน ได้ วัด ออก โยน นำ ให้ เพื่อ จะ ได้ เก็บเงิน ค่า นา นั้น ถ้า ชาว นา หรือ เจ้า ของ นา เห็น ว่า เนื้อ นา ที่ คน จะ ต้อง เสีย ค่า นา ใน จำนวน ปีก่อน ไม่ได้ คิด ค้าง อีก ประการ หนึ่ง ก็ ให้ ทำ เรื่อง รวบรวม ต่อ นายอำเภอ ภายใน ๑๕ วัน นับ ตั้ง แต่ วันที่ รับ โยน นำ เป็น ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙

โดย รับสั่ง เสด็จ มา บัด ทรวง นคร ฆาต

(เช่น) ตับปลิว เอ.เกอแรม

เจ้า กรม สรรพากร ใน

ประกาศกระทรวงเกษตราธิการ

ด้วย พระยา กฤติกา นุกร กิจ ยื่น เรื่อง รวบรวม ค่อ กระทรวง เกษตรา ธิการ ขอ โอน ชื่อ ใน โฉนด สำหรับ ที่ ส่วน ตำบล บาง ล้อม ป้อย แขวง กรุง เทพ ฯ ระวัง ชุนศรี ตำคร ตำบาม ๑๙๒ ตำบบบ ๔๓๕๔๓ โฉนด ชื่อ นาย ชำนาญ อักษร บิดา หนูซึก, หนูมน, หนูอรุณ เป็น ส่วน คง เรียกรวม ๒ ชนิด โดย กล่าว ว่า นาย ชำนาญ อักษร ได้ ยืม เงิน พระยา กฤติกา ไป แล้ว ได้ เอา นำ โฉนด สำหรับ ที่ ส่วน ราย นี้ มา ตั้ง ใช้ หั้น ให้ ได้ ปก ครอง มา ตั้ง แต่ ใม่ เมีย จัตุรงค์ จน ถึง ศก ๑๑๙ นี้ บัดนี้ นาย ชำนาญ อักษร ถึง แก่ กรรม เสีย แล้ว จะ ขอ โอน โฉนด ได้ ชื่อ พระยา กฤติกา นุกร กิจ เป็น เจ้า ของ ต่อ ไป ความ แจ้ง ใน เรื่อง รวบรวม